

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717-1025μ.Χ.)

II. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

2. Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ «ΔΥΝΑΤΟΥΣ»

Διαγραμματική παρουσίαση μαθήματος

A. Η νομοθετική δραστηριότητα

Δυναστεία Μακεδόνων —————> αναθεώρησαν τη νομοθεσία των Ισαύρων, για να λύσουν τα κοινωνικά προβλήματα —————> και να εκδώσουν νόμους που ανταποκρίνονταν στις συνθήκες της εποχής.

Εκδόθηκαν οι ακόλουθες συλλογές ή μεμονωμένοι νόμοι :

- **Πρόχειρος νόμος** : συλλογή νόμων, που αντικατέστησε την *Εκλογή* (συλλογή των Ισαύρων).
- **Επαναγωγή** : εισαγωγή στον *Πρόχειρο Νόμο* που καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του Πατριάρχη.
- **Βασιλικά** : συλλογή νόμων.
- **Επαρχικόν βιβλίον** : διατάξεις που ρύθμιζαν τη λειτουργία των συντεχνιών της Κωνσταντινούπολης.
- **Νεαρές** : νέοι νόμοι που είχαν ως επιδίωξη τον περιορισμό της μεγάλης γαιοκτησίας.

B. Νόμοι και αγώνας κατά των δυνατών

- Η προσπάθεια για τον περιορισμό της δύναμης των δυνατών ήταν βασικό γνώρισμα της κοινωνικής πολιτικής των Μακεδόνων.
- Οι δυνατοί επεδίωκαν να πάρουν τη γη των φτωχών καλλιεργητών, να αποσπάσουν προνόμια και να κατακτήσουν την πολιτική εξουσία.
- Το βυζαντινό κράτος έδινε εκείνη την περίοδο ιδιαίτερη βαρύτητα στην προστασία των μικρών καλλιεργητών, διότι αυτοί
 - ο με τους φόρους που πλήρωναν, εξασφάλιζαν το μεγαλύτερο μέρος των κρατικών εσόδων και
 - ο αποτελούσαν την κύρια βάση του στρατού.
- Με του νόμους τους οι Μακεδόνες αυτοκράτορες πέτυχαν :
 - ο Να προτιμώνται οι γείτονες και οι συγγενείς, όταν ένα χωράφι πουλιόταν,
 - ο Να επιστρέφονται τα χωράφια, που είχαν κλαπεί από τους δυνατούς στους φτωχούς καλλιεργητές.
 - ο Να απαγορεύεται η πώληση και η αγορά των στρατιωτικών κτημάτων
 - ο Να περιοριστεί η αύξηση της εκκλησιαστικής περιουσίας και

- ο Να πληρώνουν οι δυνατοί τους φόρους των φτωχών.

Ιστορικοί όροι μαθήματος προς διευκρίνιση

Αλληλέγγυον : φόρος που καθιερώθηκε από το Βασίλειο Β' , ο οποίος υποχρέωνε τους δυνατούς, τα μοναστήρια και τους εκκλησιαστικούς άρχοντες να πληρώνουν τους φόρους που οι μικροκαλλιεργητές δεν μπορούσαν να πληρώσουν.